

استخوان شناسی توصیفی

حیوانات اهلی

نویسندگان

دکتر محسن عباسی

استادیار دانشگاه لرستان

دکتر حمید کریمی

استادیار دانشگاه تبریز

عباسی، محسن، ۱۳۴۵-

استخوان شناسی توصیفی حیوانات اهلی / نویسندگان محسن عباسی،
حمید کریمی. تهران: فرهنگ زبان، ۱۳۸۴.

[۱۲۷] ص: مصور ۲۰۰۰ ریال: 8 - 9 - 964 - ISBN

فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیبا

کتابنامه: ص. [۱۲۷].

۱. دامها - کالبدشناسی. ۲. استخوان شناسی. ۳. کالبدشناسی.

الف. کریمی، حمید، ۱۳۴۷-.

۵۷۱/۳۱

۵ الف ۲ ع / ۷۶۱ SF

۸۴-۱۹۰۹۶ م

کتابخانه ملی

* نام کتاب : استخوان شناسی توصیفی حیوانات اهلی

* نام مؤلفان : دکتر محسن عباسی - دکتر حمید کریمی

* ویراستار علمی : دکتر محمد حسین قارونی

* ویراستار ادبی : دکتر علی حیدری

* ناشر: تهران، فرهنگ زبان

* نوبت چاپ : چاپ اول تابستان ۱۳۸۴

* نظارت بر چاپ : مؤسسه سولماز

* چاپ و صحافی : منصور

* لیتوگرافی : زمان

* صفحه پرداز: عبدالله مصیبی

* تیراژ : ۱۰۰۰ جلد

* قیمت: ۲۰۰۰ تومان

شابک: ۹۶۴-۹۵۲۵۹-۹-۸

ISBN- 964- 95259- 9- 8

۹	فصل اول: اجزاء بافتی تشکیل دهنده استخوان
	شکل استخوانها
۱۰	استخوانهای طویل یا لوله‌ای شکل (Long bones) defined
۱۱	استخوانهای پهن (Flat bones)
۱۱	استخوانهای کوتاه (Short bones)
۱۱	استخوانهای کنج‌دی (Seasamoid)
۱۲	اسکلت محوری بدن (Axial skeleton)
۱۲	اسکلت زائده‌ای (Appandicular)
۱۲	اسکلت احشایی (Visceral skeleton)
۱۲	انواع ناهمواریهای روی استخوانها
۱۵	فصل دوم: استخوان‌شناسی اندام قدامی (دست) (Thoracic limb or for limb)
	Bookmark not defined
۱۵	کمر بند شانهای (Thoracic girdle)
۱۹	بازو (Humerus or arm)
۲۲	ساعد (Forearm)
۲۲	استخوان زند زیرین (Radius)
۲۵	استخوان زند زیرین (Ulna)
۲۶	آرنج
۲۷	دست (Manus)
۲۷	استخوانهای مچ دست (Carpal bones)
۳۱	استخوانهای قلم دست (Metacarpus)
۳۳	انگشتان دست (Digits)
۳۷	فصل سوم: استخوانهای اندام خلفی (پا) (Pelvic limb or hind limb)
۳۷	کمر بند لگنی Pelvic girdle

۳۷	استخوان لگن
۴۱	استخوان خاصره (Ilium)
۴۲	استخوان ورک (Ischium)
۴۳	استخوان عانه (Pubic)
۴۳	ران (Thigh)
۴۳	استخوان ران (Femur)
۴۸	استخوان کشکک Patella
۴۹	ساق (Leg)
۵۰	درشتنی (Tibia)
۵۴	نازک‌نی Fibula
۵۵	پا Pes
۵۵	استخوانهای میچ پا (Tarsal)
۶۱	استخوانهای قلم پا (Metatarsal bones) وانگشتان پا (Foot digits)
	(Bookmark not definid)
۶۳	فصل چهارم: ستون مهره (Vertebral column)
۶۳	ساختمان عمومی یک مهره
۶۵	مهره اطلس (Atlas)
۶۷	مهره محور (Axis)
۶۹	مهره‌های سوم تا پنجم
۷۲	مهره ششم گردن
۷۲	مهره هفتم گردن
۷۲	مهره‌های سینه‌ای
۷۳	مهره‌های کمری
۷۴	استخوان خاجی (عجز)
۷۹	مهره‌های دم
۷۹	دنده‌ها (Ribs)
۸۱	استخوان جناغ (Sternum)

۸۵	(Skul) فصل پنجم جمجمه
۸۶	 (Neurocranium) استخوانهای تشکیل دهنده حفره مغزی
	not definid
۹۰	 (Occipital bone) استخوان پس سری
۹۱	(Sphenoid bone) استخوان پروانه
۱۰۹	 (Ethmoid bone) استخوان پرویزنی
۱۱۱	 (Interparietal bone) استخوان بین آهیانه ای
	defined
۱۱۱	 (Parietal bone) استخوان آهیانه
۱۱۲	 (Frontal bone) استخوان پیشانی
۱۱۳	(Temporal bone) استخوان گیجگاهی
۱۱۶	 استخوانهای تشکیل دهنده صورت
۱۱۶	 (Vomer bone) استخوان تیغه
۱۱۶	(Maxillae) استخوان فک بالا
۱۱۸	 (Incisive bone) استخوان ثنایا
۱۱۹	 (Palatine bone) استخوان کامی
۱۲۰	 (Pterygoid bone) استخوان رجلی
۱۲۰	(Lacrimal bone) استخوان اشکی
۱۲۰	(Nasal bone) استخوان بینی
۱۲۱	 (Zigomatic bone) استخوان گونه
۱۲۲	 (Mandibular bone) استخوان فک پایین
۱۲۳	(Hyoid bone) استخوان لامی
۱۲۴	 (Paranasal sinuses) سینوس های پیرامون بینی
	defined
۱۲۵	 (Concha) بوقک ها
۱۲۷	 منابع

مقدمه

علم آناتومی به عنوان دروس پایه در علوم پزشکی می باشد. به طوری که ورود به عرصه مطالعه و تحقیق در علوم پزشکی و سایر علوم وابسته، بدون داشتن دانش کافی در آناتومی غیر ممکن می باشد.

آناتومی دارای سه شاخه علمی اصلی است که شامل:

آناتومی تکاملی (Developmental Anatomy) یا جنین شناسی، (Embryology) آناتومی میکروسکوپی (Microscopic Anatomy) یا بافت شناسی (Histology) و آناتومی ماکروسکوپی (Gross Anatomy) می باشد.

هر کدام از این شاخه های اصلی آناتومی خود نیز به شاخه های دیگری از علوم وابسته به آناتومی تقسیم می شوند، که خود دریایی بی کران از علوم بیولوژی می باشند. آناتومی گراس که شاخه ای اصلی از علوم آناتومی است خود به چند بخش عمده تقسیم می شود که عمدتاً شامل عضله شناسی، اعصاب شناسی، احشاء شناسی، و استخوان شناسی است.

استخوان شناسی (Osteology) شاخه ای از رشته آناتومی گراس است که به مطالعه ساختمان استخوانهای بدن می پردازد. این شاخه از علم آناتومی استخوانهای بدن را از نظر شکل و نحوه قرارگیری و ارتباط با یکدیگر مورد مطالعه قرار می دهد و به طور کلی به مطالعه ساختمان اسکلت بندی استخوانی بدن می پردازد.

با توجه به پیشرفت علوم و نیز افزایش دانشجویان و دانش پژوهان در رشته های مختلف علمی، نیاز به وجود منابع لازم جهت مطالعه روز افزون می شود. به علت اینکه علم دامپزشکی، علمی نسبتاً جدید در ایران است و از تحصیل و تدریس این علم در دانشگاه های ایران حدود ۵۰ الی ۶۰ سال بیشتر نمی گذرد، به همین دلیل منابع مطالعاتی در دسترس، بسیار کم است. این موضوع در

مورد علوم پایه و به ویژه در آناتومی بیشتر احساس می‌شود. اینجانبان با توجه به سالیان متمادی تحصیل و تدریس درس آناتومی در دانشگاه‌های مختلف ایران، نیاز مبرم به وجود منابع فارسی تالیفی در مورد کتب آناتومی را احساس کرده و در صدد بر آمدیم که گوشه‌ای از این نیاز را بر طرف کنیم.

مجموعه پیش رو استخوان‌شناسی توصیفی حیوانات اهلی است که در بر دارنده آناتومی توصیفی اسکلت استخوانی بدن حیوانات اهلی می‌باشد. در این مجموعه سعی شده است که نه تنها به صورت توضیحی ویژگیهای کلیه بدن حیوانات اهلی توضیح داده شود و مقایسه بین آنها صورت گیرد، بلکه برای درک بهتر ویژگیهای استخوانها کوشش شده است از تصاویر گویا و دقیق نیز استفاده شود.

وجود کتاب استخوان‌شناسی در دامپزشکی و برای حیوانات اهلی به صورت گستره به زبان فارسی وجود دارد. ولی مجموعه‌ای به این صورت جامع و کامل که در بردارنده اطلاعات کاملی از ویژگیهای استخوانهای کلیه حیوانات اهلی باشد، تا کنون به زبان فارسی نگارش نگردیده است.

در این مجموعه سعی شده است که مطالب به گونه‌ای آورده شود که کلیه دانشجویان دامپزشکی اعم از دوره‌های دکتری تخصصی، دکتری عمومی و کاردانی و سایر علاقه‌مندان علوم استخوان‌شناسی بتوانند از آن استفاده نمایند.

امید است این مجموعه آغازی باشد برای انجام چنین تالیفات جامعی در علوم آناتومی و بتواند تا حدی هر چند اندک مشکل گشای پویندگان طریق علم باشد.

دکتر محسن عباسی، دکتر حمید کریمی

تابستان ۱۳۸۴